

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm IX. Si super.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

NOTANDUM III. Delegatus causam ita subdelegare potest, vt sententiæ executionem sibi referret: quo casu non censetur iurisdictionem omnino à se abdicare, aded, vt si contra latam à subdelegato sententiam appellatur, ad ipsum deferenda sit appellatio. Idemq; dicendum est, si articulum causæ medium, v.g. litis contestationem, aut testium receptionem sibi reseruauit: Veruntamen, si articulus, quem delegatus sibi reseruauit, peractus sit, censetur officio suo functus, vt postea non ad ipsum, sed ad primum delegantem appellari debeat, vt hic docet Ioan. Andr. n. 1. Dominic. col. 2. §. Sed pone.

CAPITVLVM VIII.

Cum plures.

PARAPHRASIS.

Si duo, vel plures à Papa dati sint Iudices delegati, aut executores, hac forma, vt plures, vel singuli procedant; censentur habere iurisdictionem in solidum, ita vt etiam vnus solus, qui præoccupauit, mandatum exequi debeat: eoque negotium inchoante, alij se intromittere non possint; nisi ille infirmitate, aliãue causa impeditus sit; vel negotij expeditionem malitiosè differat.

SYMMARIVM.

1. Si plures in solidum sint delegati, quilibet cognoscere potest, & datur locus præuentioni.
2. Et vno illorum causam inchoante censetur iurisdictione perpetuata etiam quoad alios.
3. Si tamen simul omnes cognoscere causam incipiant, ab vno sine reliquis expediri non potest.

NOTANDUM Vn. Si plures iurisdictionem habeant in solidum, ita vt etiam seorsim eam exercere possint, datur locus præuentioni: neque alij licitè, aut vali-

dè se immiscant, nisi qui præoccupauit, exequi impeditus sit, aut malitiosè differat. Consentit l. 1. ff. de offic. consulis, & dixi de hoc in c. prudentiam, 2. i. hoc tit. Videri potest Ancharanus not. 3. Ioan. Andr. n. 2. vbi ait, si delegatus, qui inchoauit, in remotas terras abiit, & causa expedienda esse existimetur, quòd collega eam assumere possit.

§. Iurisdictione.

SI ex pluribus in solidum delegatis vnus negotium inchoauit, censetur iurisdictione perpetuata etiam quoad alios; ita vt si delegans moriatur, itémque delegatus, qui causam præoccupauit, reliqui delegati eandem finire possint. Ratio reddi debet: Quia ab initio Iudices dati sunt cum quadam comunione, vt non solùm coniunctim procedere possint, sed etiam diuisim, & ita quidem, vt si is, qui præoccupauit, impeditus sit, vel longè abeat, aut moriatur, alter in eius locum succedat, & causam perficiat. Vide Ioan. Andr. cit. n. 2.

QVÆRES: Si secundùm dictam formam Iudices dati causam simul cognoscere incipiant, potèstne ab vno sine reliquis expediri. Resp. cum Lapo hinc n. 3. Non posse vnum eorum sine alijs non requisitis, nec impeditis procedere, quia sicuti vno inchoante ac præoccupante alij procedere non possunt; ita & omnibus inchoantibus, ac veluti occupantibus causam, vnus sine alijs procedere prohibetur.

Porrò quæ hoc c. dicta sunt, locum non habent, si commissio facta sit sub ea forma; Quòd si non omnes &c. vnus procedat: tunc enim singuli procedere non possunt, nisi in defectum aliorum: quare non datur locus præuentioni, cum non habeant iurisdictionem in solidum.

CAPITVLVM IX.

Si super.

PARAPHRASIS.

Sicuti gratia alicui à Sede Apostolica facta morte concedentis non extinguatur, tam-

et si res integra sit, seu executioni non mandata; Ita etiam æquum est, vt si aliquis executor gratiæ deputatus sit, eius potestas morte deputantis non extinguitur: eò quòd accessorium naturam sequi debeat sui principalis. Nam alioquin vel gratia inutilis quandoque omnino fieret, vel eius executio longo tempore, non sine dispendio eius, cui gratia collata est, differretur.

S V M M A R I V M.

1. Gratia, qua eidem confertur, qui eam exequitur, morte concedentis non extinguitur, licet res integra sit.
2. Idem est, si alij etiam gratia facta sit, & alius eam exequitur: secus autem, si sit gratia facienda.

ADuerte: Quòd gratia interdum eidem confertur, qui eam exequitur, interdum verò gratia confertur alteri; alius verò est, cui executio mandatur. In priore casu, certum est, gratiam non extingui morte concedentis, tametsi res integra sit, seu priuilegiatus priuilegio suo nunquam vsus fuerit. Ita etiam habetur in c. si cui, 35. de præb. in 6. Quòd concessa alicui facultas conferendi beneficia personis idoneis, nullà nominatim expressà, non expiret morte concedentis: Idemque eo modo dicendum de facultate absoluendi à peccatis, censuris, dispensandi in votis, &c. Et nõ tantùm si eiusmodi facultates à Papa concessæ sint, sed etiam ab alijs Ordinarijs, vt ex comuni docet hîc Dominicus. col. 1. Ancharanus in fine, Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 28. n. 43. Suarez lib. 8. de legibus, c. 3. n. 5. Et hoc signum esse solet, si facultas absoluendi, dispensandi, beneficia conferendi indeterminatè, seu sine personarum determinatione, alicui seu personæ, seu communitati v. g. Religiosorum concessa sit, ipsius gratiam seu fauorem esse, qui morte concedentis non extinguitur, nisi tunc reuocetur, iuxta cit. c. is cui.

In posteriore autem casu distinguendum est inter gratiam factam, & faciendam. De gratia facta duntaxat sermo est in hoc c. vt

notat Gl. hîc: communiter recepta. Ioan. Monach. n. 5. Ioan. Andr. n. 2. Quare regula notanda est: Quòd sicuti gratia facta morte concedentis non expirat, ita neque executio gratiæ, tametsi res integra sit. Idque ampliari debet primò: Tametsi gratia acceptata nõdum sit; dummodò à Superiore ex debito officij facta, v. g. gratia beneficii Ecclesiastici, dispensationis, absolutionis. Ita docet hîc Lapus, & Dominicus, col. 2. ver. Quæro an iste textus, Sanchez cit. n. 43. & docui lib. 3. tr. 4. c. 1. n. 6. arg. c. si tibi absenti, 17. de præb. in 6. Ampliari debet secundò: Tametsi non executio mera, sed mixta cum aliqua causæ cognitione alicui mandata sit, vt docent Garcias p. 6. de benefic. c. 2. §. 3. n. 88. Gutierrez lib. 2. canon. qq. c. 17. Sanchez cit. disp. 28. n. 43. Vt si Pontifex in forma *Dignum* mandat alicui beneficium iam vacans conferri, si preces veritate nitantur, aut præmissa citatione partis, seu possessoris intrusi. Eademque ratione probabiliter dicitur cum Sà ver. gratia. n. 3. Garcia cit. §. 3. n. 12. Rodriq. to. 2. regul. q. 47. a. 7. Henriq. lib. 7. c. 21. n. 7. Sanchez n. 87. Si Papa, post intellectas causas dispensandi v. g. super impedimento matrimonij committat Officiali Episcopi, vt dispensationem conferat, si preces veritate nitantur, posse illum exequi, etiam post mortem Pontificis: Quia Pontifex, quatenus est ex sua parte, gratiam iam fecerat: executorem autem (quamuis mixtum, & cum causæ cognitione) Officialem constituit. Idemque dici debet de alijs eiusmodi executoribus necessarijs, qui ad gratiæ executionem deputati debent in provincia, iuxta Trid. Sess. 22. c. 5. de reform.

Neque obstat huic doctrinæ c. si cui, 36. de præb. in 6. vbi dicitur, si alicui à Sede Apostolica mandatum sit, vt certæ personæ v. g. Titio beneficium proximè vacaturū prouideat, morte mandatis expirare gratiam si res integra sit. Nam hæc est gratia non facta, sed facienda; cum ad incertum ac nõdum vacans beneficium collata, nullam omnino prouisionem ex parte Pontificis contineat, sed merum prouidendi mandatum, quod morte mandantis extingui solet. Secus verò

verò dicendum esset, si Papa alicui canoniam ipsemet conferret, atque insuper mandaret Canonici v.g. aut Officiali Episcopi, vt proximè vacaturam præbendam ipsi assignari faceret, vt bene monet Gl. in cit. c. si cui, Garcias cit. p. 6. §. 3. n. 305. Nam hoc casu gratia est facta à Papa, & executio alteri demandata. Accedit, quòd fortassè c. illud in materia beneficii, quæ ob fraudis periculum valde odiosa strictissimi iuris esse solet, specialiter constitutum fuerit, ideòque ad alios casus transferri non possit, vt Suarez annotauit c. 3. n. 14. Aliter verò sed minus conuenienter textui cit. c. explicant Sanchez loco cit. num. 87. & alij apud Garciam num. 302.

CAPITVLVM X.

Si is, cui.

PARAPHRASIS.

Episcopo, vel Abbati, nomine proprio non expresso, à Sede Apostolica causa delegata erat: is eam subdelegauit non in totum, sed reseruata sibi sententiâ: Cùm autem subdelegatus in causa procederet, interim subdelegans Episcopus, vel Abbas excommunicationem incurrit, aut vitâ excedit: hoc casu si accidat, vt à subdelegati sententiâ appelletur, ad primum delegantem deferenda est appellatio: ne si diutius expectandum sit, donec absolutio conferratur, vel alius Prælatu substituat, causæ expeditio cum partium damno nimis prorogetur.

SUMMARIVM.

1. Propter longinquam absentiam delegati, eo intermisso, appellari potest à subdelegato ad delegantem.
2. Si Episcopus, cui à Papa intuitu dignitatis causa demandata fuit, tempore data literarum in viuis fuit, mortuus autem est ante præsentationem, substituitur eam exequi potest.

NOTANDVM Vn. Licet ordinariè à subdelegato, cui causa non tota commissæ erat, appellandum sit ad subdelegantem, & eo mortuo, ad successorè eius in dignitate, (si delegatio intuitu dignitatis facta fuit) vt constat ex c. cum te, 18. & c. super questionum, 27. §. porrò, extrà hoc tit. limitari tamen id debet, Nisi exinde partibus litigantibus dispendium generari possit, quia causa nimis diu protraheretur. Etenim contra iuris communis tenorem, quædam specialiter constitui ad vitandum præiudicium litigantium, vel aliorum, monet Gl. hic ex c. Abbate, 3. de sent. & re iudic. in 6. Quare eadem ratione docent hic Ioan. Andr. n. 1. & Ancharanus not. 4. Propter longinquam absentiam delegati, eo intermisso, appellari potest à subdelegato ad delegantem. Longinquâ, inquam: nam si modicum, aut tolerabile sit impedimentum causæ protrahendæ, non idèo à communi iure recedendum erit. Quare etiam in casu huius c. si mox absolutio conferenda erit delegato, aut post breue tempus successor cum iurisdictione instituendus, tum ad eum, non ad primum delegantem appellatio deuolui debet, vt Ancharanus & Dominicus hic admonent, post Gl. hic ver. durante.

QUÆRUNT hic Lopus, & Dominicus, Si Episcopus, cui à Sede Apostolica intuitu dignitatis causa delegata erat, tempore datæ literarum in viuis fuit, sed mortuus ante præsentationem, vtrum exequi possit substitutus. Et rectè respondent, quòd possit: Quia rescripta Apostolica, perinde vt leges, vim ac valorem aliquem consequuntur ipsa expeditione, tamen non dum cognita, vel acceptata sint, vt supra etiam dictum.

CAPITVLVM XI.

Ab arbitris.

SUMMARIVM.

Ab arbitris iuris ad Papam appellandum est, à voluntariis absolutè appellari non potest, sed supplicari.

Q 999 Si